

Моніторингове оцінювання рівня адаптації до закладу дошкільної освіти та психомоторних здібностей дітей раннього віку.

Одним із пріоритетних напрямків роботи психолога є супровід адаптаційного процесу новоприбулих дітей. Дослідження адаптації дітей раннього віку має за мету діагностування рівня адаптації, усунення негативних емоційних проявів та підвищення рівня адаптації дітей до дошкільного навчального закладу.

У 2021-2022 н. р. моніторингове оцінювання, рівня адаптації та психомоторних здібностей дітей, охопило 21 дитину раннього віку (11 дітей групи №1 «Бджілка» та 10 дітей групи №4 «Грибочок»); 6 дітей не були охоплені оцінюванням в зв'язку з тривалою відсутністю в ДНЗ.

Дата проведення: жовтень-грудень 2021 року

Об'єктом моніторингу є : результати адаптаційного процесу.

Суб'єктом та ініціатором моніторингу є : адміністрація ЗДО №9.

Вид моніторингу: внутрішній.

Робота з вивчення характеру адаптації дітей до умов ДНЗ проводилася за такими напрямками:

- 1) спілкування дитини з дорослими;
- 2) спілкування дитини з однолітками;
- 3) розвиток у дитини навичок самостійності та основ ігрової діяльності;

Методи вивчення: спостереження за дітьми під час всіх режимних моментів, бесіда з батьками та вихователями.

Характер адаптації вивчався за наступними критеріями:

- а) емоційний стан;
- б) комунікабельність (навички взаємодії з однолітками та дорослими);
- в) сон;
- г) апетит.

Результати вивчення характеру адаптації дітей занесені в картки адаптації.

Залежно від тривалості адаптаційного періоду та поведінки дитини виділено різні ступені адаптації малюків до дошкільного закладу.

Результати досліджень були розподілені за рівнями:

1 рівень адаптації (високий) – віднесені діти, для кого процес адаптації проходить легко і безболісно. Діти даного рівня проявляють зацікавленість іграшками й діяльністю. Також вони самостійні, врівноважені, комунікабельні. Спілкування з дорослими та однолітками доброзичливе.

2 рівень адаптації (середній) – діти адаптуються повільніше та важче. Їх поведінка характеризується нестабільністю. Періоди зацікавлення грою змінюються періодами байдужості, вередування. Бракує довіри у ставленні до дорослих та однолітків. Діти часто бувають малоініціативними, менш самостійні, дещо роблять самі, але здебільшого залежать від дорослого.

3 рівень адаптації (низький) – діти важко пристосовуються до нового для себе побуту. Вони несамостійні, неконтактні, звичні до нестабільності у режимі дня. Ігрові навички у них часто бувають не сформовані.

Результати дослідження рівня адаптації дітей раннього віку до ЗДО№ 9 наступні (додаток А) :

- високий рівень адаптації – 10 дітей (48%);
- середній рівень адаптації – 8 дітей (38%);
- низький рівень адаптації – 3 дітей (14%).

Під час дослідження було з'ясовано, що більшість дітей має високий рівень адаптації, вони швидко та легко адаптувалися до умов дошкільного закладу. 38 % дітей мають середній рівень, бо дана подія у житті дитини супроводжується іноді важкими переживаннями, серйозними перебудовами звичних форм життя, потребою встановлення зв'язків з незнайомими дорослими та дітьми. 14% дітей отримали низький рівень адаптації, що пов'язано з невідповідністю режиму в ДНЗ та вдома; не сформованістю ігрових та комунікативних навичок, індивідуальними особливостями особистості дитини. В ході діагностики та спостереження виявлені 3 вихованці з проблемами адаптації. З ними була організована індивідуальна

робота за програмою «З радістю в садок». За результатами проведеної роботи, з'ясовані проблеми ускладненої адаптації:

- Несистематичне відвідування дитиною садка;
- Невідповідність домашнього режиму до режиму садка;
- Індивідуальні особливості розвитку та виховання кожної дитини.

Створено ефективну систему просвіти для батьків. Практичний психолог виступала на батьківських зборах з проблемою «Адаптація дитини до умов виховання в ДНЗ» (І-ші молодші групи). Надані індивідуальні консультації батькам. З метою інформаційної просвіти висвітлено ряд методичних рекомендацій з даної проблематики:

- «Перший раз у дитячий садок. Правила адаптації дитини до дитячого садка»;
- «Прийоми полегшення ранкового прощання дітей з батьками».

Хочеться відмітити, що адаптація в І молодших групах пройшла майже без ускладнень, про що свідчить налагоджена взаємодія вихователів, батьків, дітей. Психологічна атмосфера в групах сприяє повноцінному розвитку дітей.

Розвиток психомоторних здібностей дітей раннього віку впливає на розвиток пізнавальної діяльності та формування багатьох необхідних дитині навичок.

Як правило, під здібностями розуміють такі індивідуальні особливості, які можуть бути умовою для успішного виконання будь-якої однієї або кількох дій. І формуються вони під час навчання і виховання.

Дослідження психомоторних здібностей дітей проводилось за допомогою діагностичної методики «Копіювання малюнка».

Ця методика дозволяє визначити рівень розвитку сенсомоторної координації дітей від 1 до 3 років. Для кожної вікової категорії пропонувалися різні завдання. Кожне завдання передбачало 2-3 спроби.

Критерії та індикатори оцінювання психомоторних здібностей дітей раннього дошкільного віку

Обладнання	Результати діагностичної роботи	Вік дитини	Методика обстеження
1. Аркуш паперу, простий олівець.	норма, якщо під час однієї з трьох спроб дитина взяла олівець і почала водити ним по аркуші паперу, незалежно від того, з'явився на ньому слід чи ні.	15 місяців	дорослий малює олівцем кілька ліній на аркуші паперу, потім дає дитині і спостерігає, чи почне вона ним користуватися.
2. Аркуш паперу, простий олівець.	норма, коли під час однієї з двох спроб дитина робить хоча б два-три рухи олівцем і залишає слід.	18 місяців	дорослий у присутності дитини щось креслить або малює олівцем на папері, але так, щоб дитина не бачила. Потім кладе аркуш перед нею і дає олівець.
3. Аркуш паперу, простий олівець	завдання вважається виконаним, якщо під час хоча б однієї зі спроб дитина креслить у межах аркуша	21 місяць	аркуш паперу слід покласти на темну поверхню, щоб він чітко окреслювався. Дорослий говорить: «Можеш креслити олівцем на цьому аркуші, не виходячи за його межі? Ось так (показує)». Потім дає олівець дитині. При кожній спробі дитина отримує новий аркуш.
4. Аркуш паперу, простий олівець	позитивна оцінка — якщо дитина на одному з двох аркушів накреслила чітко горизонтальні або вертикальні лінії.	2 роки (24 місяці)	дитина отримує аркуш паперу та олівець. На цьому ж аркуші дорослий креслить одну-дві вертикальні лінії і просить дитину зробити те ж саме. Незалежно від того, накреслить вона їх чи ні, він креслить горизонтальну лінію і знову просить накреслити таку саму. Якщо дитина малює карлочки, замість вертикальних і горизонтальних ліній, то завдання повторюється на іншому аркуші. Завдання можна подати у вигляді драбини чи хреста.

5. Аркуш паперу, простий олівець.	позитивно оцінюється виконання завдання, коли один раз виходить коло з двох кривих замкнених ліній, початок і кінець лінії збігаються. Правильність кола не береться до уваги.	2 роки і 6 місяців (30 місяців)	перед дитиною кладеться аркуш паперу та олівець. Із одного боку аркуша дорослий малює коло і просить дитину намалювати те саме. Інструкцію можна дати у такому вигляді: «Намалюй кульку (м'ячик)».
6. Аркуш паперу, простий олівець.	з трьох спроб дві мають відповідати таким критеріям: утворення кривої замкненої лінії і ставлення дитини до намальованого, як до якогось зображення (одне — куля, а друге — яблуко).	3 роки (36 місяців)	перед дитиною кладеться аркуш паперу та олівець. Дорослий говорить і малює: «Зараз я тобі намалюю кульку. А ти зумієш? Намалюй і ти кульку з ниточкою, як моя». Після виконання дорослий каже: «Тепер намалюй яблуко, але з хвостиком». Якщо дитина не починає малювати, дорослий сам малює, а потім знову просить дитину.

За допомогою діагностичної методики визначили ступінь сформованості психомоторних здібностей у дітей раннього віку, а саме рівня розвитку сенсомоторної координації дітей від 1 до 3 років.

За результатами оцінювання можемо зробити висновки, що рівень розвитку сенсомоторної координації дітей відповідає віковим нормам та позитивно оцінюється у всіх респондентів (21).

А отже і ступінь сформованості психомоторних здібностей у всіх обстежуваних дітей раннього віку на високому рівні.

Результати дослідження рівня адаптації дітей до ЗДО

Рис.1

